

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่อง "ควายสามเขา"

ชื่อผู้เขียน นางสาวศุภกัญญา พงษ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์	ปรากฏวัฒนากุล	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บำเพ็ญ	ระวิน	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณ	ทองคล้าย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ เอมอร	พิตตะโสภณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่อง *ควายสามเขา* ในด้านรูปแบบและเนื้อหา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมเรื่อง *ควายสามเขา* กับสังคมวัฒนธรรมล้านนา

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า เรื่อง *ควายสามเขา* เป็นนิทานชาวบ้านที่มีองค์ประกอบของเรื่องชาดก และยังคงปรากฏอยู่ในสังคมล้านนา โดยการใช้เทศน์สั่งสอน เนื่องจากมีรูปแบบและเนื้อหาที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมล้านนา กล่าวคือ รูปแบบของเรื่อง *ควายสามเขา* มีความสัมพันธ์กับการใช้เทศน์สั่งสอนให้ยึดมั่นอยู่ในคุณความดี ตามแนวคิดของเรื่อง ได้แก่ ความกตัญญู ความอดทนต่อความยากลำบาก ความเพียร การให้ทาน และการให้อภัย ส่วนเนื้อหาได้สอดแทรกเรื่องราวทางสังคมและวัฒนธรรมล้านนาไว้ โดยผ่านเรื่องราวการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ เนื้อหาของเรื่อง *ควายสามเขา* จึงสอดคล้องกับสิ่งที่ชาวล้านนาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องครอบครัว เศรษฐกิจ การเมือง และความเชื่อทางพุทธศาสนา

Thesis Title The Analytical Study of "Khwai Sam Khao"

Author Miss Dusadeephan Phajee

M.A. Lanna Language and Literature

Examining Committee :

Assist. Prof. Songsak Prangwatthanakun Chairman

Assist. Prof. Bampen Rawin Member

Assist. Prof. Suphan Thongkloy Member

Assoc. Prof. Em-on Chittasobhon Member

Abstract

The objectives of this thesis are to analyse the form and the content of "Khwai Sam Khao" and to study "Khwai Sam Khao" among Lanna society and culture.

The results of this study prove that "Khwai Sam Khao" is the folktale which is composed of "Jataka Tale" and exists in Lanna society for preaching a sermon. The reason is the symmetry of form and content with Lanna society and culture. The form of "Khwai Sam Khao" is related sermon with Buddhists to obtain goodness eg., gratitude, tolerance, diligence, donation and forgiveness. Social events and Lanna culture is fulfilled in the content by means of the Bodhisattava cultivation of spiritual perfections (Parami). Therefore, the content of "Khwai Sam Khao" is concerned with the Lanna people's life such as their family, economics, politics and Buddhist beliefs.